

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКТОЛОГІЯ В АКУШЕРСТВІ ТА ГІНЕКОЛОГІЇ»

1. Загальна інформація

Галузь знань	22 Охорона здоров'я,
Спеціальність	222 Медицина, третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти, Спеціалізація 14.01.01 Акушерство та гінекологія
Форма навчання	очна денна, очна вечірня
Назва навчальної дисципліни	Інфектологія в акушерстві та гінекології
Кафедра	Кафедра акушерства, гінекології та перинатології ФПДО
Е-mail кафедри	kaf_obstetrics_FPGE@meduniv.lviv.ua
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний email, Google scholar, Scopus)	<p>Пирогова Віра Іванівна, д.мед.н., професор https://scholar.google.com.ua/citations?user=Ofj666EAAAAJ&hl=uk&oi=ao_vira.pyrohova@gmail.com</p> <p>Шурп'як Сергій Олександрович, д.мед.н., доцент https://scholar.google.com/citations?hl=ru&user=pe488zMAAAAJ Shurpyak_serhiy@yahoo.com</p> <p>Вереснюк Наталія Сергіївна veresniuk@ukr.net https://scholar.google.com.ua/citations?hl=en&user=f13mgcwAAAAJ&view_op=list_works&authuser=1</p>
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	За вибором аспіранта/ів
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин (лекції/практичні/семінарські заняття/самостійна робота аспірантів)	90 годин (8 / 28 / 8 / 46) (очна денна, очна вечірня)
Консультації	Згідно графіка

2. АНОТАЦІЯ ДО ДИСЦИПЛІНИ

Силабус з дисципліни за вибором «Інфектологія в акушерстві та гінекології» укладено у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького, «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти».

Ознайомлення з вказаною дисципліною дає можливість здобувачу вищої освіти ступеня доктора філософії здобути компетенції (знання та вміння) відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики майбутнього фахівця; вдосконалити знання та вміння на основі вивчення сучасних світових досягнень в репродуктивній інфектології щодо понять мікробому та мікробіоти жіночих статевих шляхів; основних етіологічних чинників інфекційно-запальних захворювань в акушерстві та гінекології; збудників бактеріальних та вірусних перинатальних інфекцій; клінічних проявів, симптомів і синдромів інфекційно-запальних захворювань під час вагітності; методів виявлення збудників інфекційної патології (бактеріоскопічні, бактеріологічні, серологічні, молекулярно-біологічні) і методів діагностики внутрішньоутробного інфікування плода (ультразвукова фетоплацентометрія, (ультразвукової доплерографія, біопсія хоріона, амніоцентез, пункція пуповини плода); етіології, патогенезу, клініки, методів діагностики, лікування та профілактики післяпологових гнійно-септичних захворювань і захворювань, що передаються переважно статевим шляхом; оцінки результатів гінекологічного, лабораторних та інструментальних методів дослідження для встановлення діагнозу інфекційно-запальних захворювань в акушерстві та гінекології; призначення етіопатогенетичної терапії інфекційно-запальних захворювань згідно із сучасними стандартами та клінічними протоколами, заснованими на даних доказової медицини; використання набутих компетентностей у науковій, педагогічній та практичній діяльності.

3. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни «Інфектологія в акушерстві та гінекології» передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з проблеми запальних інфекційних захворювань в гінекології й акушерстві, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що має вирішувати актуальне наукове завдання в області репродуктивної інфектології, результати якого будуть мати наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Основними завданнями є:

- засвоїти основні положення сучасних клінічних рекомендацій міжнародних профільних асоціацій з питань репродуктивної інфектології;
- вміти визначати необхідний обсяг діагностичних втручань для виявлення інфекційно-запальної патології у вагітних, роділь, породіль та гінекологічних хворих;
- аналізувати та інтерпретувати результати лабораторних й інструментальних методів обстеження для діагностики внутрішньоутробного інфікування плода та новонародженого перинатальними та бактеріальними патогенами;
- призначати сучасне лікування при інфекційно-запальних ускладненнях у вагітних та породіль згідно із сучасними стандартами та клінічними протоколами, заснованими на даних доказової медицини;

- призначати сучасне лікування при захворюваннях, які передаються статевим шляхом згідно із сучасними стандартами та клінічними протоколами, заснованими на даних доказової медицини;
- діагностувати та надати необхідну допомогу при невідкладних станах, що розвинулися на ґрунті гнійно-септичних захворювань у вагітних та породіль.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії наступних *компетентностей та програмних результатів навчання*:

1. Інтегральна компетентність: здатність ефективно вирішувати комплексні наукові та практичні проблеми в галузі медицини за спеціальністю «Акушерство та гінекологія», організувати і виконувати власну науково-дослідницьку роботу з метою генерування нових систематизованих знань, що мають теоретичне і практичне значення, можуть успішно впроваджуватись у вітчизняний й міжнародний дослідницький та освітній простір, практичну медицину та інші сфери життя.

2. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до науково-професійного, світоглядного та загальнокультурного саморозвитку і самовдосконалення.

ЗК2. Здатність автономно виконувати фахову та науково-дослідницьку роботу з дотриманням принципів академічної доброчесності, авторського права та наукової етики.

ЗК3. Здатність до різнобічного пошуку, самостійного аналізу та систематизації інформації з використанням сучасних комунікаційних та інформаційних технологій.

ЗК4. Здатність спілкуватись і взаємодіяти в науково-професійному та освітньому середовищі, в тому числі, - на міжнародному рівні.

ЗК5. Здатність незалежно мислити, виявляти, формулювати й ефективно вирішувати проблеми наукового характеру, приймати відповідальні рішення, продукувати нові знання та ідеї.

ЗК6. Здатність проводити моніторинг виконаних робіт, здійснювати оцінку інтелектуального продукту та забезпечувати його якість.

ЗК7. Здатність до опрацювання, аналізу, узагальнення, обговорення та представлення результатів власного наукового дослідження у вигляді усної та письмової презентації державною й іноземною мовами, опанування майстерністю вести наукову дискусію з демонстрацією вільного володіння науковою термінологією, риторикою та культурою наукового мовлення.

ЗК8. Здатність працювати в команді, організувати, планувати та прогнозувати результати власної чи колективної роботи, нести відповідальність за досягнуті результати, діяти в нових умовах, керувати роботою інших осіб та мотивувати їх для досягнення спільної мети.

3. Фахові компетентності:

ФК1. Здатність аналізувати, відтворювати, інтерпретувати та використовувати в практичній, науково-дослідницькій та освітній діяльності знання сучасного стану проблем та досягнень в галузі інфектології в акушерстві та гінекології, основних концепцій, теорій, гіпотез щодо розвитку, клініки, лікування та профілактики акушерських і гінекологічних

інфекційно-запальних захворювань

ФК2. Здатність розробляти та управляти науковими проектами в галузі акушерської та гінекологічної інфектології, формулювати мету, зміст та новизну дослідження.

ФК3. Здатність встановлювати потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень в галузі акушерської та гінекологічної інфектології, генерувати нові знання, наукові гіпотези, теорії та концепції щодо розвитку, перебігу, прогнозування, лікування, профілактики і наслідків інфекційно-запальних захворювань в акушерстві та гінекології.

ФК4. Здатність обирати та використовувати сучасні методи дослідження (опитування, клінічне обстеження, гінекологічний огляд, визначення необхідних лабораторних та інструментальних досліджень у пацієток із інфекційно-запальними захворюваннями) відповідно до поставленої мети, завдань та очікуваних результатів.

ФК5. Здатність інтерпретувати, аналізувати й узагальнювати результати обстежень профільних пацієток, дані власних наукових досліджень із проблеми інфекційно-запальних захворювань в акушерстві та гінекології, визначати їх місце в системі існуючих знань, дотримуючись принципів наукової етики, академічної доброчесності й авторського права.

ФК6. Здатність впроваджувати нові знання з питань інфектології в акушерстві та гінекології в наукову сферу, освітній процес і практичну роботу за фахом «Акушерство та гінекологія».

4. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Безперервно самовдосконалюватись та застосовувати здобуті науково-професійні знання та вміння інфектології в акушерстві та гінекології в науковій, фаховій та освітній діяльності.

ПРН 2. Використовувати набуті концептуальні та методологічні знання для організації й самостійного виконання наукового дослідження в галузі інфектології в акушерстві та гінекології.

ПРН 3. Добирати, аналізувати, інтерпретувати, коректно оцінювати і творчо використовувати клінічну та наукову інформацію стосовно етіології, патогенезу, особливостей клінічного перебігу, підходів до діагностики, лікування та профілактики і інфекційно-запальних захворювань в акушерстві та гінекології.

ПРН 4. Вміти виявити та окреслити невирішені проблеми щодо діагностики, лікування та профілактики інфекційно-запальних захворювань в акушерстві та гінекології з подальшим визначенням шляхів їх вирішення.

ПРН 5. Продукувати нові знання та ідеї, формулювати наукові гіпотези, теорії та концепції в галузі інфектології в акушерстві та гінекології з урахуванням та дотриманням принципів наукової етики й академічної доброчесності.

ПРН 6. Самостійно аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати, узагальнювати, систематизувати нові світові клінічні та наукові дані стосовно діагностично-лікувальних алгоритмів та медикаментозної терапії інфекційно-запальних захворювань в акушерстві та гінекології.

ПРН 7. Розробляти дизайн і план власного дослідження за фахом «Акушерство та гінекологія» на основі самостійно сформульованих мети і завдань.

ПРН 8. Обирати, застосовувати і вдосконалювати сучасні методи та алгоритми обстежень пацієток з акушерськими та гінекологічними інфекційно-запальними захворюваннями.

ПРН 9. Розробляти та впроваджувати нові методи діагностики, лікування та профілактики акушерських і гінекологічних інфекційно-запальних захворювань.

ПРН 10. Використовувати здобуті в результаті дослідження нові знання щодо інфекційно-запальних захворювань в акушерстві та гінекології. в практичній діяльності й освітньому процесі.

ПРН 15. Розвивати комунікації та застосовувати навички міжособистісних взаємодій в науковому, професійному, освітньому та міждисциплінарному середовищах.

ПРН 16. Дотримуватися принципів наукової етики у роботі з пацієнтками з акушерськими і гінекологічними інфекційно-запальними захворюваннями.

ПРН 17. Використовувати принципи академічної доброчесності та нести відповідальність за достовірність отриманих та оприлюднених наукових результатів.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКТОЛОГІЯ В АКУШЕРСТВІ ТА ГІНЕКОЛОГІЇ»

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них					Рік навчання/ семестр	Вид контролю
	Всього	Лекцій (год.)	Практ. (год.)	Семинар. (год.)	Самост. робота (год.)		
		Очна денна, очна вечірня форма					
Інфектологія в акушерстві та гінекології	3 кредити /90 годин	8	28	8	46	за вибором аспіранта (ів)	Залік

Тематичний план лекцій

№	Назва теми	Години
1.	Поняття мікробіом і мікробіота. Нормоценоз зовнішніх і внутрішніх жіночих статевих органів. Методи діагностики.	2
2.	Перинатальні інфекції. Етіологія, клініка, діагностики, лікування і профілактика.	2
3.	Акушерський сепсис. Септичний шок.	2
4.	Запальні захворювання органів малого тазу – діагностично-лікувальні алгоритми за даними доказової медицини	2
	Разом	8 год.

Тематичний план практичних занять

№	Назва теми	Години
1.	Мікробіом і мікробіота. Нормальна мікрофлора жіночих репродуктивних органів	2
2.	Методи діагностики перинатальних інфекцій та внутрішньоутробного інфікування плода	2
3.	Перинатальні інфекції	2
4.	Бактеріальні і протозойні інфекції під час вагітності	2
5.	Вірусні і спірохетозні інфекції під час вагітності.	2
6.	Імунопрофілактика вірусних і бактеріальних інфекцій. Вакцинація на етапі прекоцепції та під час вагітності	2
7.	Післяпологові гнійно-септичні захворювання	2
8.	Інфекційно-запальні захворювання нижніх відділів генітального тракту	2
9.	Вагініти і вагінози. Диференційна діагностика.	2
10.	Інфекції та захворювання, що передаються статевим шляхом	2
11.	Папіломавірусна інфекція	2

12.	Запальні захворювання органів малого тазу	2
13.	Профілактика інфекційно-запальних захворювань в акушерстві та гінекології	2
14.	Залікове заняття	2
	Разом	28 год.

Тематичний план семінарських занять

№	Назва теми	Години
1.	Перинатальні інфекції	2
2.	Післяпологові гнійно-септичні захворювання	2
3.	Акушерський сепсис. Септичний шок.	2
4.	Акушерський перитоніт.	2
	Разом	8 год.

Тематичний план самостійної роботи

№	Назва теми	Години
1.	Мікробіом і мікробіота. Нормальна мікрофлора жіночих репродуктивних органів	2
2.	Методи діагностики перинатальних інфекцій та внутрішньоутробного інфікування плода	4
3.	Перинатальні інфекції	2
4.	Бактеріальні і протозойні інфекції під час вагітності	4
5.	Вірусні і спірохетозні інфекції під час вагітності.	4
6.	Імунопрофілактика вірусних і бактеріальних інфекцій. Вакцинація на етапі прекоцепції та під час вагітності	2
7.	Післяпологові гнійно-септичні захворювання	2
8.	Акушерський перитоніт	4
9.	Акушерський сепсис. Септичний шок.	2
10.	Інфекційно-запальні захворювання нижніх відділів генітального тракту	4
11.	Вагініти і вагінози. Диференційна діагностика.	2
12.	Інфекції та захворювання, що передаються статевим шляхом	4
13.	Папіломавірусна інфекція	2
14.	Запальні захворювання органів малого тазу	2
15.	Перитоніт в гінекології	4
16.	Профілактика інфекційно-запальних захворювань в акушерстві та гінекології	2
	Разом	46 год.

6. ВИДИ КОНТРОЛЮ (ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння аспірантами навчального матеріалу.

Формами поточного контролю є:

- а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності, з визначенням певної ділянки на фотографії чи схемі («розпізнавання»);
- б) індивідуальне усне опитування, співбесіда;
- в) розв'язання типових ситуаційних задач;
- д) контроль практичних навичок;

Комплексне оцінювання навчальної діяльності здійснюється виставлення традиційної оцінки, яка конвертується у бали відповідно у кожному з занять, аспірант отримує на практичному занятті: оцінку «5» - якщо він виконав правильно не менше 90% навчальних завдань; оцінку «4» - якщо він виконав правильно не менше 80% навчальних завдань; оцінку «3» - якщо він виконав правильно не менше 60% навчальних завдань; оцінку «2» - якщо він виконав правильно менше 60% навчальних завдань; На кінцевому етапі заняття викладач виставляє набрану суму балів і традиційну оцінку в журналі успішності.

Самостійна робота аспіранта оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки аспіранта.

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання проводиться по завершенню вивчення дисципліни у вигляді заліку.

Шкали оцінювання традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS

Залік – це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у письмовій формі відповідно до розкладу. Триває 2 академічних години.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 120 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих аспірантом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 120}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою: Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала
5	200	4,6	184	4,17	167	3,77	151	3,35	134
4,97	199	4,57	183	4,14	166	3,74	150	3,32	133
4,95	198	4,52	182	4,12	165	3,72	149	3,3	132
4,92	197	4,5	180	4,09	164	3,7	148	3,27	131
4,9	196	4,47	179	4,07	163	3,67	147	3,25	130
4,87	195	4,45	178	4,04	162	3,65	146	3,22	129
4,85	194	4,42	177	4,02	161	3,62	145	3,2	128
4,82	193	4,4	176	3,99	160	3,57	143	3,17	127
7,8	192	4,37	175	3,97	159	3,55	142	3,15	126
4,77	191	4,35	174	3,94	158	3,52	141	3,12	125
4,75	190	4,32	173	3,92	157	3,5	140	3,1	124
4,72	189	4,3	172	3,89	156	3,47	139	3,07	123

4,7	188	4,27	171	3,87	155	3,45	138	3,02	121
4,67	187	4,24	170	3,84	154	3,42	137	3	120
4,65	186	4,22	169	3,82	153	3,4	136	Менше	Недостатньо
4,62	185	4,19	168	3,79	152	3,37	135	3	

Бали з дисципліни для аспірантів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	2

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності аспірантів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Мікобіом і мікробіота репродуктивних органів.
2. Нормоценоз нижніх відділів геніального тракту.
3. Методи діагностики вагінальних інфекцій.
4. Вагініти і вагінози. Диференційна діагностика.
5. Сучасні принципи лікування інфекційно-запальних захворювань нижнього відділу геніального тракту.
6. Методи діагностики перинатальних інфекцій.
7. TORCH-симптомокомплекс.
8. Цитомегаловірусна інфекція під час вагітності.
9. Герпетична інфекція під час вагітності.
10. Парвовірусна інфекція під час вагітності.
11. Класифікація бактеріальних, протозойних і спірохетозних інфекцій під час вагітності, діагностика, принципи профілактики і лікування.
12. Внутрішньоутробне інфікування плода.
13. Вакцинація в період прекоцепції та під час вагітності.
14. Чинники ризику, етіологія і патогенез післяпологових гнійно-септичних захворювань.
15. Класифікація післяпологових гнійно-септичних захворювань.
16. Сучасні підходи до лікування та профілактики післяпологових гнійно-септичних захворювань.
17. Діагностика, клініка захворювань, які передаються статевим шляхом.
18. Папіломавірусна інфекція в гінекології та репродуктології.
19. Сучасні принципи діагностики, лікування і профілактики запальних захворювань органів малого тазу.

20. Наслідки інфекційно-запальних захворювань в акушерстві та гінекології.
21. Клініка, діагностика, принципи лікування акушерського та гінекологічного перитоніту.

8. ЛІТЕРАТУРА

Базова література:

1. Акушерство та гінекологія: у 4 т.: національний підручник / Кол. авторів.; за ред. Акад. НАМН України В.М. Запорожана. Т.1. Акушерство, 2014.
2. Венцківський БМ, Заболотна АВ, Зелінський ОО, Сенчук АЯ. Інфекції та вагітність. Практ. посібник, 2007. – 364 с.
3. Квинан, Джон Т. Беременность высокого риска: протоколы, основанные на доказательной медицине / перев. с английского. ГЕОТАР-Медиа, 2020. – 560 с.
4. Эйко э. Петерсен. Инфекции в акушерстве и гинекологии. Перев. с англ. МЕДпресс-информ., 2007. - 352 с.
5. Про внесення змін до первинних облікових форм та інструкцій щодо їх заповнення. Наказ МОЗ України від 21.01.2016 №29

Додаткова література англійською мовою

1. Obstetrics by Ten Teachers. 20th EDITION. © 2017 by Taylor & Francis Group, LLC <http://www.taylorandfrancis.com>.
2. Williams Obstetrics. F.G. Cunningham, K.J. Leveno, S.L. Bloom et al. 23rd ed. N.Y.: McGraw-Hill Co., 2010. 1441 p.
3. Neu N. et al. TORCH Infections. Clin. Perinatol. 2015. 42. 77. Available from: [http://pngpaediatricsociety.org/wp-content/uploads/2016/03/Neu-N-TORCHinfections-Clinics-inPerinatology-2015.pdf], last accessed Sept 13, 2018
4. Revello MG, Lazzarotto T, Guerra B, et al: A randomized trial of hyperimmune globulin to prevent congenital cytomegalovirus. N Engl J Med. 2014; 370(14):1316–1326. doi: 10.1056/NEJMoa1310214.
5. Enders M, Daiminger A, Exler S, Enders G. Amniocentesis for prenatal diagnosis of cytomegalovirus infection: challenging the 21 weeks' threshold. Prenat Diagn 2017; 37:940.
6. Leyder M, Vorselmans A, Done E, et al. Primary maternal cytomegalovirus infections: accuracy of fetal ultrasound for predicting sequelae in offspring. Am J Obstet Gynecol 2016; 215:638.e1.
7. American College of Obstetricians and Gynecologists. Practice bulletin no. 151: Cytomegalovirus, parvovirus B19, varicella zoster, and toxoplasmosis in pregnancy. Obstet Gynecol 2015; 125:1510. Reaffirmed 2019.
8. Pinninti SG, Kimberlin DW. Maternal and neonatal herpes simplex virus infections. Am J Perinatol 2013;30:113–9.
9. Bouthry E, Picone O, Hamdi G, Grangeot-Keros L, Ayoubi J-M, Vauloup-Fellous C. Rubella and pregnancy: diagnosis, management and outcomes. Prenatal Diagnosis. 2014; 34: 1246–1253.
10. MMWR Recomm Rep. Sexually Transmitted Diseases Treatment Guidelines, 2015. June 5, 2015; 64 (3):1-137.

Інформаційні ресурси:

Cochrane Library	www.update-software.com/ cochrane/cochrane-frame.html
UpToDate	www.update.com
MEDLINE PubMed	www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed (безкоштовна)
Medscape	www.medscape.com/Home/Topics/homepages.html
Clinical practice guidelines	www.guidelines.gov www.cma.ca/cpgs (безкоштовна)
Clinical Evidence	http://www.clinicalevidence.com